

ELINKEINO-OSASTON KOMMENTIT: ALKOHOLILAIN 17 JA 26 §:N MUUTTAMINEN

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt Helsingin kaupungille lausuntopyynnön alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Muutettavat pykälät 17 ja 26 koskevat alkoholin vähittäismyyntilupaa ja vähittäismyyntipaikkaa. Elinkeino-osasto tuo esille näkemyksensä kaupungin yhteistä lausuntoa / pormestarin esitystä varten.

Yleiset kommentit hallitusohjelman alkoholipolitiikkaa koskeviin kirjauksiin

Hallitusohjelman mukaan hallitus aikoo tehdä merkittäviä muutoksia alkoholipolitiikkaan hallituskaudella. Ehdotetut muutokset alkoholilain vähittäismyyntiä koskeviin pykäliin (17 ja 26) ovat siten vain pieni osa suunnitteilla olevista muutoksista. Hallitusohjelmassa on sovittu useista alkoholikauppaa koskevista markkinoiden avaamiseen ja kilpailun lisäämiseen liittyvistä lainsäädäntömuutoksista. Odotettavissa on muun muassa esitys alkoholin verkkokaupan mahdollistamisesta kotimaisille vähittäismyyntiluvan haltijoille ja selvitys viinin tulosta vähittäiskauppoihin.

Elinkeino-osasto pitää lähtökohtaisesti kannatettavana, että alkoholinmyyntiä vapautetaan harkintaa käyttäen ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vahvistaen. Elinkeino-osasto korostaa, että alkoholipolitiikkaan liittyvien monien laki- ja veromuutosten sosiaali- ja terveysvaikutuksia ja yhteisvaikutuksia vähittäiskauppaan, matkailu- ja ravitsemusalaan ja panimoalaan pitää arvioida ja seurata. Esimerkiksi viinien ja alkoholijuomien kiristytvä verotus vuonna 2024 voi vaikuttaa kulutuksen siirtymiseen ravintoloista koteihin. Tällä olisi kielteisiä vaikutuksia erityisesti ravintola-alan korkean profiilin toimijoille. Kustannusten noustessa ja kuluttajien käytettävissä olevien varojen vähentyessä, tulisikin välttää toimenpiteitä, jotka tekevät kustannusrakenteesta haastavampia alan toimijoille.

Yksityiskohtaiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta ja muutettavista pykälistä 17 ja 26

Esityksessä ehdotetaan, että alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevia säännöksiä muutettaisiin sallimalla luvanvaraiseen vähittäismyyntiin enintään kahdeksan prosenttia alkoholia sisältävät, käymisteitse valmistetut juomat. Nykyinen raja on 5,5 prosenttia. Käytännössä muutos tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kauppojen valikoimaan kuuluisi jatkossa nykyistä vahvempia oluita ja siidereitä. Valmistustapaa koskevalla vaatimuksella todennäköisesti pyritään estämään vahvempien alkoholisekoitusten myynnin kasvua ja vähentämään siten uudistusten haitallisia vaikutuksia erityisesti nuorille aikuisille. Elinkeino-osasto ei ota kantaa siihen onko tarkennus valmistustavasta tarpeellinen.

Elinkeino-osasto ottaa seuraavaksi kantaa esityksen elinkeinopoliittisiin vaikutuksiin:

Elinkeino-osaston mukaan hallituksen esitysluonnos on valmisteltu huolella. Elinkeino-osasto suhtautuu positiivisesti alkoholilain 17 ja 26 pykälien uudistamiseen ehdotetulla tavalla. Vaikutukset elinkeinotoimintaan ovat todennäköisesti melko vähäisiä, mutta pääsääntöisesti positiivia.

Alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevien säännösten muuttaminen esityksen mukaisesti lisäisi pienpanimoiden erikoisoluiden myyntiä ja jossain määrin parantaisi alan työllisyyttä.

Elinkeino-osasto pitää perusteltuna esityksessä esitettyä arviota, että uudistus ei juuri vaikuta päivittäistavarakaupan kokonaisynttiin tai työllisyyteen. Uudistus voi kuitenkin vaikuttaa positiivisesti pienempien elintarvikekauppojen elinvoimaisuuteen, koska niissä alkoholijuomien osuus elintarvikemyynistä on suurin. Elinkeino-osaston mukaan uudistus voi tällöin rajatussa määrin auttaa säilyttämään pienemmän päivittäistavarakaupan tai elintarvikekioskin asemaa lähipalveluna.

Pykälien 17 ja 26 uudistamisella on paljon pienempi vaikutus ravintolatoimintaan kuin esimerkiksi suunnitelluilla veromuutoksilla. Lisäksi mainittujen käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien kuten

kotimaisten pienpanimoiden erikoisoluiden myynti olisi mahdollista myös vähittäismyyntiluvan saaneille ravintoloille.

Lisätietoa: Elinkeino-osasto, Kaisa Saario kaisa.saario@hel.fi ja Jukka-Pekka Tolvanen, jukkapekka.tolvanen@hel.fi.